

популяризації органічного землеробства та впровадження певних організаційно-економічних змін.

Збереження та оздоровлення довкілля, безпечне та раціональне використання всіх природних ресурсів – найважливіший складовий чинник соціально-економічної політики держави, що визначено Конституцією України. А отже, екологічно чисте довкілля – повинне стати обов’язковою нормою життєдіяльності суспільства.

Список використаних джерел:

1. Horlachuk, V.V. Peschanska, I.M. Skorokhodov, V.A. (2006), *Zemelnyimenedzhment* [Landmanagement], VD «Profesional», Kyiv, Ukraine, p.192.;
2. Агро Еко. Випуск №1 (260) від 5 лютого 2016р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://agroecology.in.ua/processing>;
3. Definition of Organic Agriculture. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.fao.org/growing_organic/definitions/sdhw/tenure/pdf;
4. Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини: Закон України № 425-VII від 03.09.2013 //Відомості Верховної Ради. – 2014. – № 20-21. – Ст.721.;
5. Матеріали Федерація органічного руху в Україні. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://organic.com.ua>.

УДК 330.101

Нагорняк Ірина, старший викладач

*Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна*

ВПЛИВ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ НА РІВЕНЬ БЕЗПЕКИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ

Nahornyak Iryna, Senior Lecturer

IMPACT OF SOCIAL RESPONSIBILITY ON SECURITY LEVEL OF SOCIAL AND ECONOMIC SYSTEM

В сучасних економічних умовах спостерігається наростання техногенних, фінансових, інноваційних та інших змін стратегічного характеру у соціально-економічних системах, що висуває на перший план проблему забезпечення безпеки їх поточного функціонування та розвитку у майбутньому.

Безпеку визначають як стан соціально-економічної системи, рівень її рівноваги і спроможності до життя та стійкого відтворення основних системних елементів, які забезпечують її функціонування [4]. Також безпека – це стан захищеності життєво важливих

інтересів особистості, суспільства і держави від внутрішніх і зовнішніх загроз. Варто зазначити, що під станом захищеності слід розуміти відсутність системоруйнівних загроз, які не можуть бути органічно усунуті в рамках економічної стратегії, яка є іманентна певній соціально-економічній системі [2].

Безпека є однією з характеристик розвитку соціально-економічної системи поряд зі стійкістю, стабільністю, конкурентоспроможністю. Відводячи безпеці центральне місце, можна визначити решту характеристик через її призму:

- стійкість – це такий стан соціально-економічної системи, який гарантує певний рівень безпеки в будь-яких умовах;
- стабільність – це такий стан соціально-економічної системи, який гарантує задані темпи розвитку при збереженні рівня безпеки;
- конкурентоспроможність – це такий стан соціально-економічної системи, який забезпечує рівень безпеки даної системи як найвищий серед усіх систем, що оцінюються.

Розгляд безпеки як економічної категорії вимагає підтримки економіки на такому рівні її розвитку, який забезпечував би нормальну життєдіяльність населення, зокрема, його зайнятість, можливості економічного росту у перспективі, підтримку в робочому стані всіх систем, необхідних для успішного функціонування і створення умов життя населення.

В ХХІ столітті на передній план висунулись питання забезпечення безпеки в соціальній сфері загалом, і безпека одержала соціальне «забарвлення». Саме через це актуальними напрямками наукових досліджень з питань забезпечення економічної безпеки на сьогоднішній день є соціально-економічна безпека, під якою пропонується розуміти такий стан соціально-економічної системи, за якого вона спроможна адекватно реагувати на внутрішні і зовнішні загрози, підтримувати прийнятні значення рівня економічної безпеки, а також створено умови стійкого соціально-економічного розвитку, при якому забезпечується захист та реалізація інтересів громадян, господарюючих суб'єктів, держави та суспільства в умовах швидко мінливого середовища [1].

Соціально-економічний зміст безпеки визначається економічними інтересами суб'єктів, які представлені інтересами різного порядку:

- власників цікавлять доходи та збитки;
- інвесторів цікавлять економічна вартість майна;
- інтереси суспільства базуються на припущенні, згідно з яким метою регулювання економіки є розвиток і захист суспільства від неефективного використання ресурсів, яке призводить до їх виснаження.

Концепція національної безпеки України пропонує брати до уваги лише один національний інтерес – створення самодостатньої соціально орієнтованої ринкової економіки,

що передбачає втілення в життя наступних пріоритетів: дотримання законності щодо забезпечення економічної безпеки; баланс економічних інтересів усіх суб'єктів; взаємну відповідальність особи, сім'ї, держави щодо забезпечення безпеки; інтеграцію національної безпеки з міжнародною економічною безпекою. Економічні інтереси впливають на методи управління безпекою і фінансування витрат в даній сфері.

Розглядаючи соціально-економічну систему як об'єкт управління, можна відзначити, що проблема безпеки виникає в момент виникнення збурень в системі, під якими слід розуміти зовнішні і внутрішні впливи на елемент соціально-економічної системи, які можуть порушити поточне функціонування елемента або можливості його розвитку.

З позиції системного підходу всі види збурень впливають на безпеку соціально-економічної системи. Однак в управлінській системі існує певний визначений запас міцності, який дозволяє говорити про те, що управління безпекою в теперішній час починається на рівні збурень, які вимагають чітких дій управлінського впливу для повернення системи у звичний стан.

В основі концепції управління безпекою повинна лежати соціальна відповідальність суб'єкта. Під соціальною відповідальністю загалом розуміють добровільне та усвідомлене виконання та дотримання суб'єктами суспільних відносин приписів, соціальних норм та забезпечення балансу інтересів для досягнення загальної мети розвитку [3].

В області безпеки соціальна відповідальністю буде полягати у формуванні системи інтегрованого управління суб'єктами соціально-економічної системи в рамках балансу взаємних впливів, які не порушують та відновлюють функціонування соціально-економічної системи (у випадку наявності збурень) у цілому, а також окремих її елементів.

Бізнесу слід розуміти, що наслідки стратегії управління безпекою для суспільства носять не тільки поточний ефект, який залежить від прямих і непрямих втрат, але й відкладений стратегічний ефект, який визначає потенціал розвитку суспільства.

Висока ступінь економічної відповідальності у поєднанні з соціальною призводить до зростання доходів та рівня життя працівників підприємства.

Отже, управління безпекою повинно враховувати соціальний фактор - як ціль, і соціальну відповідальність - як методичну основу.

Проблема безпеки проявляється у перетині соціального виміру з економічним і вирішується в рамках балансу інтересів суб'єктів при виникненні реакції на збурення в соціально-економічних системах.

Соціальна відповідальність і соціальна безпека перебувають у тісному взаємозв'язку. Соціальна відповідальність є складовою соціально-економічної безпеки і, разом з цим, виступає фактором впливу на її рівень. Соціальна відповідальність є гарантом соціальної

безпеки у цілому і особистої безпеки людини, зокрема, засобом підтримання і зміцнення соціальної злагоди, цілісності суспільства, держави.

Список використаних джерел:

1. Добрышина Л. Н. Социально-экономическая безопасность: сущность, эволюция, факторы / Л. Н.Добрынина // Транспортное дело России. – 2011. - №10. – С.5-7.
3. Жаліло Я. А. Економічна стратегія держави: теорія, методологія, практика: Монографія / Я. А. Жаліло; В.о. Нац. ін-т стратег. досліджень.– К.: НІСД, 2003. – 368 с.
2. Охріменко О. О. Соціальна відповідальність. - Навчальний посібник / О. О. Охріменко, Іванова Т. В. – Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут». – 2015. – 180 с.
4. Предборський В. А. Економічна безпека держави: Монографія / В. А. Предборський. – К.: Кондор. – 2005. – 391 с.

УДК 316.42:330.33.01(477)

Плекан Уляна, аспірант

*Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна*

**НОСІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У ПИТАННІ
ВИХОДУ З КРИЗИ В УКРАЇНІ**

Plekan Uliana, Postgraduate student

**CARRIERS OF SOCIAL RESPONSIBILITY IN QUESTION OF EXIT FROM THE
CRISIS IN UKRAINE**

Соціально відповідальна поведінка всіх суб'єктів держави є запорукою гідного рівня життя населення, створення комфортних умов для розвитку особистості, процвітання бізнес-структур та ефективного функціонування ринкової економіки, зорієнтованої на соціальні проблеми суспільства.

Зростання соціальної відповідальності нації має виявлятися у реалізації ідеї, яка об'єднала б моральні прагнення усіх членів суспільства, у вкоріненні нових ціннісних орієнтирів, відновленні духовності суспільства. Саме інститут соціальної відповідальності покликаний зайняти складну нішу національної ідеї виходу із системної кризи.

Соціальна відповідальність віддзеркалює моральність суб'єктів соціальної держави у процесі виконання ними своїх обов'язків перед місцевою громадою, суспільством, державою. Трагічні події останніх років в Україні трансформують усталені соціальні цінності громадян, підвищуючи їх соціальну зрілість. Зростає прагнення кожної людини долучитися до вирішення суспільних проблем.

Актуальність соціальної відповідальності на українських теренах пояснюється